

На основу члана 7. став 5. Закона о водама („Службени гласник РС”, број 30/10),
Министар пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде доноси

**ПРАВИЛНИК
о референтним условима за типове површинских вода**

"Службени гласник РС", број 67 од 13. септембра 2011.

Члан 1.

Овим правилником прописују се референтни услови за сваки тип водотока, осим вештачког (у даљем тексту: тип специфични референтни услови), који одговарају вредностима елемената квалитета при одличном еколошком статусу тог типа водотока.

Члан 2.

Поједини изрази који су употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) абиотички параметри су карактеристике водотока, осим вештачког које чини комбинација географских, хидроморфолошких и физичко-хемијских параметара;

2) биолошки параметри квалитета су параметри који се односе на појаву и распрострањеност живих организама водених екосистема и служе за оцену еколошког статуса;

3) референтни услов подразумева стање водног тела водотока, осим вештачког у садашњости или прошлости, које одговара веома ниском антропогеном притиску, односно код којег су промене физичко-хемијских, хидроморфолошких и биолошких параметара занемарљиве;

4) референтни локалитет је специфичан локалитет на водном телу водотока, осим вештачког на коме се утврђују референтни услови;

5) одличан еколошки статус одражава стање водног тела у коме су вредности физичко-хемијских и хидроморфолошких параметара непромењене, или су промене безначајне у односу на природно, непоремењено стање, а вредности биолошких параметара квалитета водотока, осим вештачког одражавају уобичајене вредности за тај тип вода у непоремењеним условима, или показују веома мала одступања.

Члан 3.

Тип специфични референтни услови одређују се за сваки тип водотока, осим вештачког, и то за:

1) биолошке параметре, дефинисане као значајне за оцену еколошког статуса за дати тип;

2) физичко-хемијске параметре релевантне за дати тип, који су од значаја за биолошке параметре;

3) хидроморфолошке параметре, који су од значаја за биолошке параметре за дати тип.

Члан 4.

За тип специфичне референтне услове одређене су референтне вредности параметара из члана 3. овог правилника.

Референтни услови за хидроморфолошке параметре и тип специфичне референтне вредности изабраних биолошких и физичко-хемијских параметара за водотоке, осим вештачких дати су у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-189/2011-07

У Београду, 6. септембра 2011. године

Прилог 1.

Референтни услови за хидроморфолошке параметре и тип специфичне референтне вредности изабраних биолошких и физичко-хемијских параметара за водотоке, осим вештачких

1. Хидроморфолошки параметри

Хидролошки режим	Количина воде и динамика тока, као и повезаност с подземним водама, потпуно, или готово потпуно, одражавају непоремећено стање.
Континуираност речног тока	Континуираност речног тока није нарушена антропогеним активностима. Миграција акватичних организама и пронос наноса су непоремећени.
Морфолошки услови	Облик корита, варијације ширине и дубине, брзина тока, стање речног дна, као и структура и стање приобаља, потпуно, или готово потпуно, одговарају непоремећеним условима.

2. Биолошки и физичко-хемијски параметри

Тип 1. – велике низијске реке, доминација финог наноса

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		
водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<2,1
BMWP скор		>50
ASPT скор		>5
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		>2,2
BNBI индекс		>3,5
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<10
укупан број таксона		>17
укупан број фамилија		>10
укупан број родова		>14
фитобентос		
IPS индекс		>14
CEE индекс		>12
фитопланктон		
учешће Cyanobacteria	%	0
учешће Euglenophyta	%	0
абунданца ћелија/ml	ћелија ml ⁻¹	<2.000
биомаса, изражена као концентрација хлорофила	μ l ⁻¹	5
водене макрофите		

индекс диверзитета (Shannon-Weaver-Weaver)		>2,4
укупан број таксона		>15
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност		6,5 – 8,5
Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,5
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 2,0
Укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 2,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,1
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,0
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,02
укупни растворени P	mg l ⁻¹	<0,05

Тип 2. – велике реке, доминација средњег наноса, изузев река са подручја Панонске низије

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		
водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<2
BMWP скор		>60
ASPT скор		>6
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		>2,2
укупан број таксона		>17
BNBI		>4
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<5
ЕРТ индекс		>8
фитобентос		
IPS индекс		>16
СЕЕ индекс		>13
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност		6,5 – 8,5
Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,5
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 1,8
укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 2,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,05

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,5
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,02

Тип 3. – мале и средње реке, надморске висине до 500 m.n.m, доминација крупне подлоге

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		
водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<1,6
BMWP скор		>90
ASPT скор		>8
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		>2,5
BNBI индекс		>5
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<5
ЕРТ индекс		>16
број осетљивих таксона		>5
укупан број таксона		>20
број фамилија		>13
број родова		>18
фитобентос		
IPS индекс		>16
СЕЕ индекс		>13
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност		6,5 – 8,5
Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,5
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 1,5
укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 2,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,05
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,5
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,02
укупни растворени P	mg l ⁻¹	<0,05

Тип 4. – мале и средње реке, надморске висине преко 500 m.n.m., доминација крупне подлоге

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		

водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<1,6
BMWP скор		>90
ASPT скор		>8
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		>2,5
BNBI индекс		>5
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<5
ЕРТ индекс		>16
број осетљивих таксона		>5
укупан број таксона		>20
број фамилија		>13
број родова		>18
фитобентос		
IPS индекс		>16
СЕЕ индекс		>13
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност		6,5 – 8,5
Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,5
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 1,8
укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 2,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,1
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,5
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,02
укупни растворени P	mg l ⁻¹	<0,05

Тип 5. – реке са подручја Панонске низије, изузев великих низијских река

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		
водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<2,1
BMWP скор		>50
ASPT скор		>5
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		>2,2
BNBI индекс		>3,5
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<10

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
ЕРТ индекс		>16
број осетљивих таксона		>5
укупан број таксона		>18
фитобентос		
IPS индекс		>14
СЕЕ индекс		>12
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност	mg l ⁻¹	6,5 – 8,5
Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,0
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 2,5
укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 3,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,2
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,5
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,1
укупни растворени P	mg l ⁻¹	<0,15

Тип 6. – мале реке изван подручја Панонске низије које нису обухваћене Типом 3. и 4, као и реке који нису обухваћене Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода

ПАРАМЕТАР	ЈЕДИНИЦЕ	РЕФЕРЕНТНА ВРЕДНОСТ
БИОЛОШКИ ПАРАМЕТРИ		
водени макробескичмењаци		
сапробни индекс (Zelinka & Marvan)		<1,5
BMWP скор		>40
ASPT скор		
индекс диверзитета (Shannon-Weaver)		
BNBI индекс		>5
заступљеност Oligochaeta-Tubificidae	%	<5
ЕРТ индекс		>16
број осетљивих таксона		>5
укупан број таксона		>15
фитобентос		
IPS индекс		>15
ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИ ПАРАМЕТРИ		
рН вредност	mg l ⁻¹	6,5 – 8,5

Растворени кисеоник (O ₂)	mg l ⁻¹	>8,5
БПК ₅	mg l ⁻¹	< 1,5
укупни органски угљеник (ТОС)	mg l ⁻¹	< 2,0
NH ₄ -N	mg l ⁻¹	<0,05
NO ₃ -N	mg l ⁻¹	<1,0
PO ₄ -P	mg l ⁻¹	<0,02
укупни растворени P	mg l ⁻¹	<0,05